MAGAZIN OLIMPIC

CONVORBIRI CU DOMNUL GORE

Olimpiada anti-destin

În ziua de 23 septembrie 1968, la ora 2 noaptea, dl. G. mă cheamă la telefon:

— Se ține?

— Ce anume? — răspund eu somnoros.

— Olimpiada.

După o reacție nepublicabilă, zic:

— Cred că da. Da' de ce?

— Așa. Voiam să știu.

Apoi, îmi spuse noapte bună și închise receptorul.

În ziua de 1 octombrie 1968, la ora 2,15 noaptea, dl. G. mă cheamă la telefon.

— Se ține?

— Ce anume? mormăi eu din somn.

— Olimpiada.

După o reacție la fel de nepublicabilă, zic:

— Cred că da. Da' de ce?

— Așa. Voiam să știu.

Alaltăieri, la orele 2,30 noaptea, dl. G. mă cheamă la telefon.

— Se ține?

— Olimpiada? — răcnesc eu.

— Da!

— Se ține!

— Sigur?

— Sigur!

— Atunci treci pe la mine.

★

Dl. G. era livid, slab și iluminat ca după o maladie grea.

— Uite ce, începe el, pînă acum am așteptat Olimpiada cu interes, cu plăceri apriorice, cu mare curiozitate. De astă dată însă, am așteptat Jocurile cu emoție. Odinioară mă gîndeam la sport. De astă dată m-am gîndit la altceva... Cred că ești la curent cu teoria ciclurilor.

— Nu.

— Cercetătorii au constatat (de altfel, nici nu era greu) că Olimpiadele moderne nu s-au desfășurat niciodată mai mult de cinci ori consecutiv. A șasea oară, gata, intervenea ceva împiedicînd Jocurile.

Prima Olimpiadă — 1898. Pe urmă a doua, a treia, a patra, a cincea. În 1912. A șasea era programată pentru 1916. Dar n-a mai avut loc, din pricina, e clar, a războiului mondial.

După războaie, al doilea ciclu de Olimpiade. O Olimpiadă, a treia etc., a cincea, în 1936. Urma a șasea, să se desfășoare în 1940. Dar în anul acela se desfășura al doilea război mondial.

După încheierea păcii, al treilea ciclu olimpic. O Olimpiadă (1948), a doua, a treia. A cincea a fost aceea de la Tokio. Urmează Olimpiada de la Mexic. A șasea. Ar fi să fie, dacă se poate spune așa, prima Olimpiadă a șasea. Prima Olimpiadă care izbutește să înfrunte legea ciclurilor. Prima Olimpiadă care izbutește să învingă destinul... De aceea mă întrebam, torturat, dacă pe stadionul nou din Mexic... Cu atît mai mult cu cît semnele rele, ca începutul simfoniei a V-a de Beethoven (știută sub numele de a „Destinului"), se adunaseră: războaiele care macină globul în Vietnam, în Nigeria, conflictul dezlănțuit acum vreo cîteva luni de posibila participare a sud-africanilor la Jocuri și care făcuseră ca vreo douăzeci de state africane să-și anunțe, ele, neparticiparea; pe urmă, mai ales, evenimentele explodate în însuși orașul Olimpiadei, care au aruncat Mexicul în stare de asediu, aducînd blindatele pe terenul de baschet. Era ca și cum de undeva, din nu știu ce forțe obscure, s-ar fi sunat mobilizarea armatelor anti-olimpice. Vor învinge? mă întrebam eu... Au fost învinse. Pentru prima oară, acestui ciclu despre care mulți afirmau că e fatal, oamenii i-au rezistat. Greu, chinuit, șingerînd, dar i-au rezistat.

Îmi aduc aminte — făcu dl. G. după o pauză — că Malraux definea arta ca un anti-destin, adică drept încercarea omului de a înfringe moartea prin durabilitatea operei artistice.

Mă întreb dacă nu vom rosti la fel într-o zi despre Olimpiada din Mexic. Despre cea mai însemnată, mai gravă și mai fecundă în speranțe decît toate Olimpiadele cîte au fost. Despre această Olimpiadă care a repurtat un imens succes înainte încă de a începe.

p. conf. Al. MIRODAN

DIN ISTORIA FLĂCĂRII OLIMPICE

De ieri, flacăra olimpică arde sub cerul capitalei mexicane, străjuind solemn marea întrecere sportivă a tineretului lumii. Răspunzînd dorinței exprimate de mai mulți cititori, vom face în rîndurile de față cîteva însemnări despre sensurile și istoria ei.

Elenii au ales focul drept simbol al Olimpiadelor, probabil pentru că au văzut în el semnificația eternității, asemuindu-l mișcării și socotindu-l că ar simboliza viața însăși. În Olimpia, torța sacră continua să ardă și după ce atleții, învingători și învinși, părăseau stadiul, tocmai pentru a arăta că, deși întrecerea s-a terminat, olimpismul continuă.

Sentimentul de adorație pentru foc ni s-a înrădăcinat atavic în conștiință. Scînteia, furată potrivit legendei, din cer (și pentru care Prometeu, eroul mitologic, a plătit atît de scump) l-a adus pe om acolo unde se află astăzi, tot ea îl poartă înainte, îngăduindu-i să deschidă fantastice magistrale cosmice.

Jocurile Olimpice au reînviat la sfîrșitul secolului trecut, dar fără tradiționala lor flacără. Ea s-a aprins întîia oară abia în anul 1928, la Amsterdam, dar organizarea unei ștafete purtătoare de torță olimpică — din Grecia și pînă la locul de desfășurare a J.O. — s-a petrecut și mai tîrziu, în 1936. Cu timpul, ceremonia a crescut în însemnătate, a căpătat amploare mondială, devenind o uvertură nelipsită a Jocurilor, angrenînd mijloacele tehnice cele mai moderne, zeci de mii de tineri și tinere care, purtînd ștafeta fie și cîțiva zeci de metri, se socotesc și devin olimpici.

Transportul torței olimpice din Grecia pînă la Londra, în 1948, pînă la Helsinki, în 1952, și pînă la Melbourne, în 1956, s-a făcut cu vaporul și cu avionul.

Un episod comic s-a petrecut la Sydney. Aici, în așteptarea flăcării, s-au adunat peste o sută de mii de locuitori, în frunte cu oficialitățile orașului. Ștafeta urma să sosească pe înserat. Deodată, înainte de ora prevăzută, a apărut în depărtare un grup de tineri, purtători ai flăcării. Ei au fost salutați frenetic de cei prezenți, muzica a cîntat marșuri, iar primarul orașului a ținut discursul de rigoare. După ce tinerii au plecat și mulțimea începuse să se risipească, a apărut adevărata ștafetă. Consternare! Totuși, ceremonia s-a repetat, în zîmbetele unor spectatori amuzați de această farsă.

Foarte complicată a fost problema transportului focului sacru în 1964, pînă în Japonia. Organizatorii au propus ca flacăra să fie purtată numai pe uscat. Dar evenimentele nu au permis realizarea acestei idei și torța a sosit la Tokio, adusă — banal — cu vaporul și cu avionul. În multe orașe pe unde a trecut s-au organizat mari festivități, cum s-a petrecut la Karaci, New Delhi, Rangoon. Ultimul purtător al flăcării olimpice a fost tînărul japonez Sakai, un student în vîrstă de 19 ani, născut la Hiroșima, la 6 august 1945, în ziua exploziei bombei atomice.

Flacăra care a ajuns și arde pe stadionul olimpic din Ciudad de Mexico, a pornit în ziua de 23 august, din localitatea Olimpia. În primul schimb al ștafetei ea a fost purtată de atletul grec Aivalioiotis, apoi de alți sportivi, pînă la Faleron, iar de aici, cu vaporul, pînă în portul italian Genova.

Transportată tot pe mare, pînă la Barcelona, flacăra a fost preluată de sportivii spanioli care au purtat-o pînă în Porto-Palos unde gazdă i-a fost, timp de o noapte, casa locuită cîndva de Cristofor Columb. Din Porto-Palos, din rada de unde genovezul a pornit spre America, flacăra a urmat ruta pe care a navigat caravela „Santa Maria", pînă la mica insulă San Salvador, unde Columb a debarcat la 12 octombrie 1492 pe pămîntul Lumii Noi. Mai departe, ea a fost transportată, cu o navă militară mexicană, în portul Vera Cruz. Restul se cunoaște.

Duminicile unui nesportiv

ARS LONGA...

Pare-se că la nici una din edițiile anterioare ale Jocurilor Olimpice arta și manifestările ei n-au figurat atît de masiv în bogatul program al competițiilor sportive, ca în ăst an, în Mexic. De la muzică la plastică și de la teatru la coregrafia cultă și populară, Muzele sînt prezente toate, fără să se fi omis nici a opta și cea mai tînără dintre ele: cinematograful! Sălile de teatru, dans și proiecție, virtuozii din toate ramurile artistice, numărul și importanța manifestărilor nesportive ale acestei Olimpiade pregătesc, probabil, stabilirea unei rînduieli noi pentru viitoarele ediții ale Jocurilor. Și este întemeiat să fie astfel, o dată ce omul aspiră tot mai mult la regăsirea armoniei firești dintre spiritul și fizicul său, descoperind temelia acestei armonii în credința, în menirea artei de a sintetiza aspectele multiple ale preocupărilor omenești într-un nou umanism.

Omenirea contemporană este dornică de orizonturi mai largi, de o siguranță mai mare a bogățiilor ei spirituale, de un rezultat mai concret al străduințelor sale. Sportivii lumii sînt însuflețiți în ansamblul lor de înalte sentimente de stimă față de artă și cultură. Forța lor disciplinată și masivă află neîncetat un stimulent, un sprijin, un aliat în muzică, în dans, în peliculă, în grafică ș.a. Ceea ce sportivii n-au iertat, mai demult, artei pare să fi fost „izolarea" ei. Dar asta e un fenomen al trecutului tot mai depărtat, fiindcă arta este azi, pretutindeni, un fenomen de mase, o preocupare generală. De altfel, aceiași sportivi, care asociau arta cu sportul — după dictonul cu scripca și iepurele — și-au adus aminte că, în antichitate, sportul însuși era socotit o *ars* — artă!

Artă, de fapt asta e sportul! Atunci cînd e cultivat nu ca scop, nu ca țel unic, ci ca o bună cale în vederea pregătirii spiritului pentru a cuprinde o arie tot mai vastă a vieții. Caracterul necesar al Jocurilor Olimpice și, în mod particular, al Olimpiadei din Mexic este această cuprindere mai largă în cîmpul sporturilor și a surorii mai vîrstnice: Arta. *Ars longa...* arta care se sprijină totdeauna pe realitate, dar asaltează fără întrerupere suprarealul, acel ideal căruia îi dau formă vie generațiile ce se succed cu repeziciune în istoria omenirii.

Întrebat deunăzi, coregraful francez Maurice Béjart — care participă și el la manifestările din cadrul Jocurilor Olimpice din această toamnă — ce sentiment încearcă în contextul marelui festin cinetic din Mexic, a răspuns:

— Un sentiment al echilibrului regăsit, fiindcă arta se completează prin vivacitatea sportului, iar sportul se înnobilează prin meditația artei!

George SBÂRCEA

EL A FOST ÎN „CAREUL FERMECAT"

LA TREI OLIMPIADE...

Troleibuzul șerpuiește pe panglica de asfalt... În fața mea un călător citește „Sportul", cu vești de la Olimpiadă.

E un om voinic, spătos, care s-a adîncit în lectură, fără să mai vadă pe nimeni în jurul său... Îl recunosc pe Gheorghe Negrea. Îl bat ușor pe umăr... Negrea tresare, se întoarce, mă vede și surîde...

— Olimpiada, zic eu, văd că te interesează mult de tot...

— Toți care au fost sportivi, care au fost la Olimpiade, urmăresc cu emoție, crede-mă, tot ce se-ntîmplă acolo...

Eu știu ce-nseamnă Olimpiada... Am trecut prin emoțiile ei de trei ori.

— Da, mi-amintesc... Prima oară ai fost la Melbourne în 1956.

Negrea privește pe geamul troleibuzului gînditor și precizează cu voce domoală, parcă puțin înăbușită de emoție:

— Lotul nostru de box nu cuprindea decît patru reprezentanți. Linca, Dobrescu, Dumitrescu și eu.

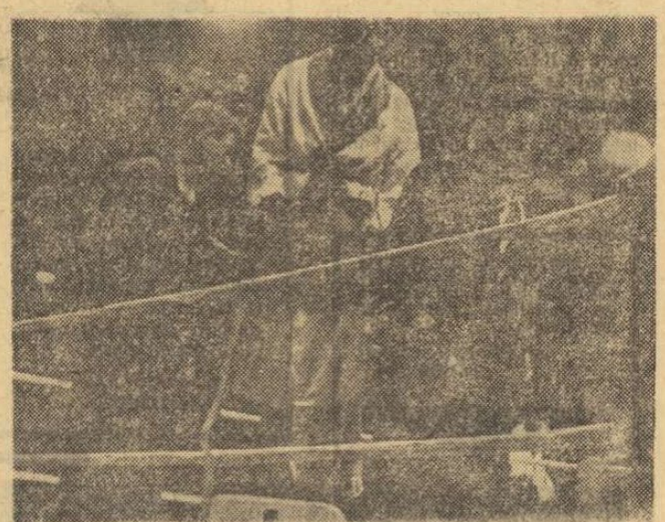

Melbourne, 1956... „Argintul" dă mîna... „aurului": Gh. Negrea îl felicită pe Boyd

— E drept, ați plecat numai patru, dar nu v-ați întors cu... mîinile goale!

— Da, am adunat atunci o recoltă bogată... Linca, deși cu mîna fracturată, s-a bătut formidabil cu irlandezul Tied și a cucerit medalia de aur. Eu l-am învins în semifinale pe Lucas (Chile) și-apoi m-am întîlnit în finală cu Jim Boyd. Era un pugilist foarte puternic, iar eu mă aflam încă la... începutul carierei. Boyd a profitat de acest lucru, cîștigînd la puncte.

— Ai venit totuși la București cu „argintul", ceea ce n-a fost rău de loc.

— Linca a luat „aurul", eu și Dobrescu „argintul" iar Titi Dumitrescu „bronzul".

— Au trecut apoi, patru ani și a venit Olimpiada de la Roma...

— Da. De data aceasta, am plecat mai mulți boxeri. Zece. Dar numai Monea a cucerit o „medalie". Cam puțin!

Negrea tace din nou. Amintirile îl impresoară, din toate părțile.

— ...Am avut o mare neșansă, reia el șirul povestirii. Un boxer din Uganda m-a lovit în primul meci cu cotul și mi-a fracturat o coastă. L-am bătut la puncte, dar în a doua manșă, cu Mullighan n-am mai putut rezista. Fără acest stupid accident aș fi ajuns în finala categoriei semigrea. Bineînțeles, n-aș fi avut șansă la titlu, căci acest sector era...controlat de celebrul Cassius Clay!

— Îmi amintesc, Clay a cîștigat la Roma medalia de aur!

— Da. L-a învins la puncte pe redutabilul Pietrzikowski după ce l-a dominat net! Și în vremea aceea Cassius nu lovea prea puternic! Dar avea un joc de picioare formidabil și o tehnică remarcabilă!...

— Și, în sfîrșit, ultima Olimpiadă... Tokio 1964

— Descurajat după accidentul de la Roma, am abandonat boxul un an jumătate. Apoi, cu un efort de voință, am reluat antrenamentele sub îndrumarea lui Lucian Popescu. Acum „făceam" categoria grea... După șase luni de pregătiri, l-am învins pe Mariuțan și am obținut pașaportul pentru Tokio. În primul tur m-am întîlnit cu Kiseliov. A fost un meci aprig disputat, l-am terminat mai bine, dar arbitrii l-au preferat pe Kiseliov. El a pierdut în finală la Pinto (Italia).

Ce părere ai despre actuala Olimpiadă?

— Aș dori din toată inima ca băieții noștri să adauge noi medalii la recolta noastră! Am mare încredere în șansele lui Ciucă, Giju și Monea. Contează însă mult tragerile la sorți și arbitrajele. Eu am început de pe acum să țin pumnii strînși pentru ei, crede-mă...

George MIHALACHE

LA CIUDAD DE MEXICO

PÎNZE DE ȚUCULESCU în expoziția „Opere alese din arta mondială"

La Muzeul de antropologie din Ciudad de Mexico s-a inaugurat, zilele trecute, în prezența președintelui Comitetului de organizare al J.O., arh. Pedro Ramirez Vazquez, expoziția „Opere alese din arta mondială".

În această expoziție care reunește capodopere și comori de artă din 68 de țări, vizitatorii pot admira obiecte de artă veche africană din tezaurul împăratului Etiopiei, colecția de artă orientală a președintelui C.I.O., Averry Brundage, relicva descoperită în Ecuador, „Rio Bamba", făcută din aur masiv bătut cu diamante, pînze datorate unor pictori de faimă mondială printre care Van Gogh, Renoir, Gauguin, Dali, Gericault, Țuculescu.

Pentru supravegherea fabuloaselor comori strînse în această expoziție au fost mobilizați 300 de detectivi mexicani și ai organizației internaționale Interpol.

ARTA DECONECTĂRII, SAU... FIECARE CU ALE SALE!

În timp ce Jean Wadoux, *numărul 1 al semifondului francez pentru J.O. (3:37,9 în acest an pe 1500 m), își face obișnuitul antrenament, soția sa,* Rose Andrée, *își vede liniștită de treabă, continuînd — cu ac și ață — tradițiile broderiei franceze.*

Și cum pînă la încheierea Jocurilor mai sînt destule zile, există certitudinea că modelul ales de Rose Andrée va fi gata, încă înaintea plecării din Mexic.

Întrebarea este dacă și Jean va fi tot atît de prompt în realizarea proiectului propus: o medalie olimpică. Șansele atletului francez de a urca pe podium (la care îl îndreptățesc valoarea și performanțele), au fost serios diminuate de o accidentare, transmisă cu îngrijorare și tristețe de cotidianul l'Equipe.

Telefoto: A. P. — Agerpres

Caleidoscop

LUPTĂTORUL mexican Mario Tovar (categoria ușoară), care ia parte pentru a 5-a oară la Jocurile Olimpice, a ajuns, în sfîrșit, să-și poată măsura forțele și pe teren propriu.

LA PROBELE de ciclism există doi concurenți cu numele van Larcker. Unul este francez, Alain, și va evolua la urmărire pe echipe, celălalt este belgian, Robert, înscris în probele de viteză și tandem. Deocamdată, între cei doi sportivi n-a putut fi stabilit nici un grad de rudenie.

NUMĂRUL de concurs 1 la atletism a fost atribuit alergătorului Gabriel Mboa din Republica Africa Centrală. El este unicul reprezentant al țării sale la Jocuri. Mboa va lua startul în cursa de 5 000 metri.

IN RINDURILE cicliștilor aflați la Mexico există un om care „face de toate". Este vorba de americanul John Allis care, în urmă cu patru ani, trăia la Paris și concura sub culorile lui Atletic Club Boulogne-Billancourt. La Ciudad de Mexico, el este unul din consilierii cicliștilor americani, ziarist și în același timp, concurent în proba ciclistă de fond. John Allis speră că, în ciuda acestor sarcini, va găsi timpul necesar să... viziteze și capitala mexicană.

FOSTUL campion mondial de box, Max Schmelling, a sosit la Ciudad de Mexico. Celebrul pugilist va urmări ca simplu spectator meciurile turneului olimpic de box.

★

TIMBRELE EMISE cu ocazia Jocurilor Olimpice au fost puse în vînzare sîmbătă dimineața cu cîteva ore înaintea ceremoniei de deschidere a Olimpiadei. Seria olimpică cuprinde 10 valori, dintre care cinci sînt pentru poșta aeriană. Valoarea întregii emisiuni este de 37 900 000 pesos (aproximativ 3 milioane dolari).

★

POLIȚIA MEXICANĂ a început o adevărată vînătoare a traficanților de bilete de intrare la întrecerile Olimpiadei. Pînă în prezent 12 persoane au fost arestate, fiind surprinse în momentul cînd revindeau cu prețuri sporite aceste bilete. Una dintre ele închiriase un apartament într-un mare hotel unde lucra cu concursul a două secretare. Biletele erau revîndute mai scump cu 50 pesos (4 dolari) la întrecerile sportive și cu 100 pesos sau chiar mai mult pentru ceremoniile de deschidere și închidere ale Olimpiadei.

(După „Smena")

Cu ocazia J.O. au fost executate 30 000 000 de medalii comemorative

MINIATURI J. O. — în vitrina librăriilor

În ziua startului olimpic, Editura Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport ne-a oferit plăcuta surpriză a unei plachete intitulată „MINIATURI J.O." în care antrenorul de atletism Baruch Elias a consemnat o serie de episoade (cunoscute sau mai puțin cunoscute) din desfășurarea Jocurilor Olimpice antice și moderne. Scrise, în general, cu o remarcabilă vervă, ele sînt însoțite de savuroasele ilustrații ieșite din pana, veșnic inspirată, a caricaturistului Matty.

NĂZUINȚA

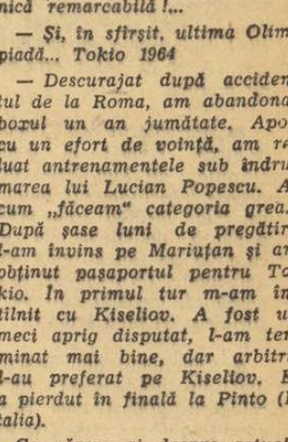

desen de AL. CLENCIU

ÎN PATRU RÎNDURI

CAIACIȘTILOR

Cum soarele aprinde-n lac
Comori magnifice pe valuri,
Voi să aduceți pe caiac...
...argint și aur mult, la maluri.

Victor HILMU